Si ergo homo est cum lapide, vivit cum arboribus, sentit cum pecude, intelligit cum angelo, quia aliquid est homo iuxta ista omnia et differt dignitate, differt ergo homo ab homine merito et dignitate. Ergo non unius meriti omnis homo esset, licet Adam non peccas-set, sed alius altero esset superior et inferior, sicut omnium infimus. tamen esset per primam obedientiam sanctus et bonus et iustus. sicut modo alius alio est peior licet per primam prevaricationem sint omnes peccatores.

Exhortatio magistri Hugonis eiusdem. Ad virgines. et ut patet inuenta

Quantum virginum professioni quam deo inspirante vovistis et dignum honestati quam ipso favente ducitis, sermonem nuper in conventu vestro depromere ceperam, sed necessitate itineris incumbente, quod me differre temporis angustia non permittebat, pauca dixi, multa que dicenda erant reticui. Cum autem discessisse temporis scriptionem quam differre aggressus fueram, utillimus vestris studiis sensus me provocavit, ut traditum levius vobis iterum non pulcritate uborum ad intelligendum difficile et virginibus solum et parvum tempus scientiam continentibus habilem

Exhortatio magistri Hugonis eiusdem ad virgines et ut patet inuenta

plātata

a A Udite me diuini fructus. et quasi rosa sup
riuos agrorū fructificate. Vos equidē catholi
ci xpiani ex fide tamq; radice tocius boni
opis. diuini fructus merēt appellari. Sed dū pro
cessu tpis quidē tramitē diuse arripuit uitā faci
ōis. ad istar fructuū cui libet arboris. alij lesi deco
lorant speciē ingenui decoris. ut sūt illi qui alligati co
iugis. aut sectis itēri mūdi negocijs frequētē occu
dūt. Alij putrifiūt et hūt despectui. ut sūt q̄ fla
gicijs et facinorib; inquinati mūdi. Alij blādiente
uenustate corticis a mordentib; īterius uīme corrupti.
nec mora ai execrātide despuūt. q̄les sūt q̄ de specie
scītatis. humani captāt glām fauoris. At uos quib;
studij fuit. i dei grā innocēciā baptismatis itemeratā
ppetuo custodire. qui eciā licitis quātū phas erat
nāe et sexui pīt quoq; et illicitis uosmetipsas ac
celerastis abnegare. et sic deo libere seruituras
uos tradidistis. Vos inquā diuini fructus estis. q̄
a bona radice fidei nō degenerastis. Est siquidē
i uob; pre illa eminēcior diuini fructus. quā i tm̄ edi
i potens ē humanus aīm. nec pt̄ ferre tam diuinū
fructū. uirginitatē dico q̄ i ualle humilitatis sita. pmū
fuit hospiciū dei uenientis i mūdū. Diuinus ni
mirū ille supcelestis fecit nouū sup t̄rā. et uidit et
approbauit uirginitatis habitaculū. et ingressus illud nō
apuit et exinde egressus clausū dimisit. qm̄ diuinū
bonū qd̄ pelegerat. delere omīo nō uenerat. Et uos
quoq; q̄ tr̄ uirginitatē humili corde seruatis. speciale dei hita
culū estis. qm̄ qd̄ uix alij i aīa p̄ualet. uos i carne

mērito integritatis deū gestatis. Proinde uos singularit̄
agnū sponse sponsū sequimini quocūq; ierit. uos solūmō
canticū nouū cātabitis. qd̄ nēo poterit dicē. nisi qui
apparueit illuc cū ūgītate. Qd̄ ē illud cāticū uultis
scire? Ūgītatis ē gaudiū. Vere nouū. qr̄ diuinū. qr̄
prius ad hoīez nouū. ad hoīez deū. Et quidē hō gaudiū
ceteri sci etsi nō cātabūt. illud ī seipis habēdo. sustinēt
tn̄ illud habētib; congratulādo. qm̄ ī illa btitudīe amabit
quisq; primū suū sicut semetipm̄. uideo tn̄ unusquisq;
primi sui congaudebit p̄nno quātū p̄prio. Vos quoq;
ūgībus p̄rie eritis. q̄ p9 expimētū carnis eo eius tpe
ea corpis ualitudīe a mūdi ɔsuetudīe resipuistis.
qn̄ uos suū sue sclō & caro īstigaret & difficultas non
obstaret. Perpēdistis em̄ prudēt̄. qr̄ mūdus transit &
ɔcupia eius. Et qm̄ qui uoluit ēe amicus huius sclī ī
micus dei ɔstituit̄. Proinde ūgīt cupiditatib; et
mortliū amicitias fastidistis. & abiecistis. & suaue
xp̄i iugū & amicitias dei affectastis. In cuius amore
si pfēte proficiatis. teste dīna auctoritate dico. qd̄
& uos ūgītatis gaudiū ɔsequetis. Ait quippe za
charias p̄pha. Quid em̄ bonū eius ē. & quid pulchrū
ē. nisi frumētū electorū. & uinū gminans ūgines.
Frumētū ē homo dīnus. qui de seīpo ī eūa̅ loqt̄.
Nisi granū frumēti cadēs ī terā mortuū fuit. ipm̄
solū manz. Quod frumētū qr̄ uere electorū ē. soli ela
tante scitatis frumeto. carne sci filij dei. filij ūgīs
debēt uesci. Bonū dei ē. & ideo ī hu̅ tali frumeto
solos electos bonū & placidū deo ē. Sed uidem9 &
reprobos hō uesci frumeto. Quid ḡo? Ideo habūdāti9

dāpnāt͛ tamq̄ȝ sacⁱlegi ꝛ raptores. qꝛ re ꝓpriā elc͞oꝝ. sibi
vsurpat audacia īꝓboꝝ. Est uē͞o q̄ȝ marie xp̄us
ī costrumētū elc͞oꝝ q° puritāta nō attigit īꝓboꝝ
de quo eisdē elc͞is loq̄t͛ apl̄us dicēs. Que sursū sūt
q̄rite. ubi xp̄us ē ī dextera dei sedēs. q̄ sursū sūt sapite
nō q̄ sup̄ t̄rā. Xp̄i aūt sedētis ī dextera dei feruidus
amor ī cordib⁹ sapiēciū ea q̄ sursū sūt. nō q̄ sup̄ t̄rā
ip̄ri ē vinū g͛minās v͛gīēs. dū īebriati obliuisci͛ q̄d
ꝑ culpā fuerūt. ⁊ īsaciabilit͛ appetūt vidē que ꝑ
fidē gustauerit. hoc vinū tū ardēs sc̄ȝ amor g͛minat
v͛gīēs. ī quoꝝ ꝑsona iocūdat͛ p̄s cantās. In deo
sp̄auit cor meū ⁊ adiutus sū. ⁊ r͛floruit caro mea
Sp̄auit cor meū ⁊ r͛floruit caro. qm̄ corde ꝑ spem
eleuato ī deo a corrupciōe sua r͛florescit ī castimōīa
caro. sed ne ī se caro de sua r͛floruciōe glie͛t͛. ideo
īposuit et adiutus sū. A quo nisi a deo ī q° sp̄auit
ei⁹ cor. Diligētissīē uē͞o ē cogitādū q̄d dicat. qꝛ h°
vinū g͛mīnat v͛gīēs. A g͛mīe siquidē fructꝯ defectꝰ
incipit. qm̄ fructus pri⁹ germīascit ī germīe. germē uiri
descit ī folijs. deinde pulchre uariat͛ ī florib⁹. ad ulti
mū formāt͛ ip̄e fructꝯ. Est aūt germē tenerrimū totū
uiuacitatis īpaciēs. et ut ꝑficiat tp̄atū tp̄s ⁊ suaues
auras desiderat. Sic oportet ī nouāde v͛ginitati ꝓuidē.
ut q̄ntū ā͞ia cupit. eā plene īparare studeat. mo
res suos ꝑfc͞ē castigare. uagos cogitatus mētis.
spectaculoꝝ lenocinia oculi. lasciuos sermōes lingue.
⁊ aurib⁹ īterdicat. alimētꝯ īmoderatꝯ carnē sup̄bie
nō faciat. Imploret it͛ h⁹ salubres sp̄us sc̄ī auras.
quib⁹ aspirātib⁹. celestiū desiderio īferueat. sicq̄ȝ

tingeretur dulcium lacrimarum ymbribus. ut sibi incrementum plenum
prudencie. mortificatis voluptatibus noxiis det deus. Hic
amor sponsus dei geminat virgines in presenti seculo. perficiet autem
cum mortuis de corrupcione surgentibus. Tunc fuerit ce-
lum novum et terra nova. Sed sciendum est quod virginitas ita re-
novata et virginitas inviolata inter se differunt. Siquidem
ut exempli gracia aliquid dicam. ihesus dominus filius est perpetue
virginis marie. et iohannes euangelista filius est eiusdem virginis.
ipso domino ad eam dicente. Mulier ecce filius tuus. Nemo
autem dubitet. quod multum inferiori modo iohannes quam christus
beate virginis est filius. Nisi tamen excellenciori modo iohannes fieri
illius meruisset virginis filius quam ceteri discipuli. non specialiter pre
ceteris apostolis accepit eam idem discipulus in suam. Ita casti-
tas post violacionem habundanciori gracia et fortitudine. cum
excepto sensu voluptatis innovata. excellenciori modo
quam ceterarum continencium castitas. que eciam in vite titillaciones
carnis senciunt. ad virginitatis ascendit fastigium. nec tamen equi-
parare potest illibate virginitatis meritum. Modum autem filiacionis
iohannis date a domino et modum virginitatis reparate summi amoris.
geminatae unico. et credere pro certo debemus et solum deo no-
tum esse fatemur. Igitur et vos que in amore sponsi perdulcis amore
custodivit virginitate intemerata. et vos que post exceptum
seculum fervens amoris divini vinum virgines geminat.
Vos inquam divini fructus sapiencie dei audite et obe-
dite. et quasi rosa plantata super rivos aquarum fruc-
tificate. Rosam id est ipsum florem qui de spina procedit.
fructum facere nemo vidit. sicut flores multarum arborum vide-
mus formare in fructum. Verum quia quinque sensus hominis unus-
quisque suum pastum habent. visus namque pulchritudine pascitur.

auditus melodia. gustus dulcedine. odoratus fragrantia.
tactus mollicie. racionabiliter censetur. quia quo quisque reficitur
sensus rei alicuius est fructus. Additum autem rosam duos hominis
permulcere sensus. visum pulchritudine. olfactum odore. Ecce
rosa quam nullum terre putabat profert optabilem fruc
tum. Facie et speciositas et odoris suavitas. multiplex est
ipsius fructus. Que porro est spiritualis rosa. nisi optime com
posita moribus anima. Cuius pulchritudo est verecundia gra
vitatis. Cuius fragrancia est fama sanctitatis. Vos ergo rose
estis. que deo in sanctimonia vite et in morum simplicitate
servitis. Quorum vestram in humili habitu considerat gravitatem.
qui vestram in omni motu contemplantur verecundiam. rose dei
pulchritudinem videndo pascuntur. Sed quia raro humanis
oculis sicut decet propositum vestrum apparet. deus cuius
conspectibus assistere gaudetis. famam vestre honeste
conversacionis spargit in remotis orbis. sicque rose sue
redolencia multos absentes reficit. Christi enim bonus odor
estis in omni loco. Ergo et qui vos tales videt. et qui tales
esse vos audiunt. glorificant patrem vestrum qui in celis est.
qui rose sue dedit incrementum. ut tam bonum faceret fructum.
Sed meminisse debemus. quod hec rosa que sic fructificat.
super rivos aquarum dicitur plantata. Aquarum nomine spiritus sanctus
aliquando designatur. sicut in evangelio salvator testatur. Qui credit
in me inquit sicut dicit scriptura. flumina de ventre eius
fluent. aque vive. Hoc autem dixit sicut consequenter exponit
evangelista. de spiritu quem accepturi erant credentes in eum.
Pluraliter autem aquarum appellacione propter multiplices
aquarum utilitates. intelligitur spiritus sanctus. quia et aque multi
plices sunt. et necessarii usus. Aque igitur iste spirituales

grescunt. Aqua vivi quo non scit quo libet defluit, sed aliquis
alio. alius alio ad utendum pergit. Distincti sunt affectus virtutum.
quoniam non omnibus omnes pari modo afficiuntur virtutibus. sed ille ma
gis ista. iste amplius illa virtute afficitur. Itaque procordialis
amor spiritus sancti qui affectum suggerit virtutum. multiplex
est rivus aquarum. Sicut vero rosa plantata super rivos
aquarum in tempore suo graciorem ab irrigacione rivorum exhi
bet sui speciem et odorem. Inde autem si evellatur in manibus
contrectetur citius marcescat. et graciam suam amittit. ita
fidelis anima si fixa in appetitu virtutum ab amore spiritus conti
nuis lacrimis irrigetur. graciam decoris et fragrancie quam
supra descripsi copiosiorem exhibere prohibetur. Iam vero si
ab affectu virtutis et ab irrigacione fluminis amoris eius iteratio
exsiccetur. famae decoris in moribus cum odore bone opini
onis inter manus temptatoris marcescens amittere cogitur.
Vos ergo qui in modum rose fructificatis proferendo coram presentibus
decorem honestatis et qui in dolenciam famae ad absentes aspergi
tis. ne a tanta gracia deficiatis. fixum animum in appetitu virtu
tum habetote. in amore spiritus sancti lacrimarum fluentis frequen
ter vos ipsos rigate. Et quia secundum diversacionem necesse est sequi
bonam famam. spiritus sanctus multiplicat ad proferendum odorem
creatat divinos fructus. Sequitur enim. Quasi libanus
odorem suavitatis habete. florete flores. quasi lilium date
odorem. Dixi in inicio huius tractatus. me facturum sermo
nem. non solum ad virgines sed ad eas que sunt pro corpore scilicet
continentes. In precedenti autem usui virginibus locutus est. quo
inicio et que marie per divinos exprimuntur fructus. eo quod virgi
tatis incarnata divinitas facta est fructus. Et quoniam presta
continencia earum non quis voluptas tanquam in virtutes. sed

que voluptate deserunt tamquam fortes. Superest igitur ut hoc quod
proposui ad exponendum in isto sub appellacione diuinorum fructu
um ad tempus loquitur spiritus sanctus. diuinus spiritus. Cuius si liba
nus inquit odore suauitatis habebit. Libanus mons est
odorifera et fertilis arborum inter quas eminet cedrus ar
bor miri odoris. et imputribilis nature. que videlicet
arbor et quamuis montis illius arbores que proferunt odorem
lybanus dicitur habere eundem. Sed quia non arborum. sed libani
fit hic mencio. atque ut sciremus sicut libanus habeat odo
rem suauitatis ad diuinos fructus dirigitur ammonicio. Con
sideremus per interpretacionem nominis quid sub appellacione nominis
libani debeat intelligi. Libanus interpretatur dealbacio. Re
qualibet dicimus quod dealbata cum quod dissimili colori albus super
inducitur. Nigro quidem colori tamquam magis contrario albus
superponi solet. color sit quis si nulla et inveniens superindu
catur nigrum colorem non tegere. sed euacuare probatur. Con
uersacio igitur secularis sectatores suos procul dubio eo
nigredine in teterrimo deducit. Et quanto maiori cupi
ditate cum mundo conformatur. tanto teteriore nigredine
deformatur. quia quociens peccat. tociens seipsam fedat. quanto
quia amplius deliquit tanto magis nigrescit. Iam vero
si in profundum malorum per desperacionem venerit. nichil prorsus
a nigredine dyaboli minus fuerit. Sed cum eiusmodi
anime superna miseracio intencionem se ipsam considerandi lar
gitur. ut nigredinem suam perpendat. ac turpitudinem eru
bescit perfecto penitentie lacrimas fundit quibus eam mundator
interius scelerum abluit. que videlicet anima si peculiari
gracie dono non eque nec tantisper sed impressiori studio
et affectu insistat sue mundacioni quam aliter erat inquinacioni

magis ac magis a nigredine sua in candorem proficiat. donec
enarrato penitus appetitu totius noxie delectationis plene
dealbata. resplendeat nitore puritatis. Ecce libanus i.
dealbatio facta manu artificis. hec mutatio dextere ex // gratie
celsi. quod anima que erat nigra libidinis fetens mutata est in castita
tis candorem gratie dono. Hic libanus qualem dat candorem
Nimirum quia visa vel audita tanta mutatione. quod ex feda
facta est anima pulchra. ex nigra candida. benivoli laudant
benignitatem creatoris. et ad imitationem accenduntur vite emen
dationis. Nec tacendum est quod de libano monte legitur. quod odore
inde manante reptilia venenata aut extinguuntur aut
effugantur. Ita malivoli cum laudari audiunt emendati
onem cuiuslibet a peccato resipiscentis. sanctam vita penitentium ex
recordatione despicientes prioris vite ex bono odore
per invidiam corrupti moriuntur in mente. De quo videlicet
odore ait apostolus. tamquam spiritualis libanus. Aliis quidem sumus
odor vite in vitam. aliis autem odor mortis. Ecce profecto
apostolus quia erat dealbatus per gratiam. longe lateque mana
bat sanctam vitam. Unde premisit. Christi bonus odor sumus
in omni loco. Nunc premissa de libano debes affirmare
auctoritate. et elucidare exemplo. Psalmista in psalmo
penitentie et remissionis orat deum dicens. Asperges me ysopo
et mundabor. lavabis me et super nivem dealbabor. Ysopus
humilis est herba ydonea purgando pulmoni. ideoque signat
humilem penitentiam. de qua et salomon dicit. Si spiritus potestatem haben
tis super te ascenderit. locum tuum ne dimiseris. quia curatio
cessare facit peccata maxima. Quod est breviter dicere. Si temp
tatio dyaboli qui potestatem habet temptandi tibi ut in peccatum
irrueris prevaluerit penitentiam que [illegible] locum

tum dstatuit ne dimittas. ymo illā fortiꝰ tene. q̄r ipa
ē curacio que cessare facit maxiā pctā. Quid uero ē humil
pniā. nisi qd hō de pterita uoluptate precordialiꝰ dolet.
qd se indignū nīia uideat. et deinceps deliquare studiosi⁹
tanet. huiꝰmodi cordis recessus tāq̄ꝫ uel opus pulmonis
secreta purgat. et sic deuotā deꝰ aīāꝫ mūdat. Hec aūt
mūdacio q̄ humili pniā acquirit̄ dei sit. et hoīs ē opus.
dei sꝫ ex grā puenīente. hoīs uero ex studio uolūtatꝭ bo
ne. ne sit ī eo grā dei uacua. sed ī mēte obtēpante
sp grā dei maneat. Jam uero qd sequit̄. lauabꝭ me
et sup niue dealbabor. superhabūdātis ē dei largitatꝭ.
pmiserat quippe mūdabor. et subsequens dicat deꝰ la
uabꝭ me. cū mūdacioēꝫ precedat lauacio. In mūdo
eīn quid lauat̄. qūquidē ut mūdū quid fiat prius
lauat̄. Sed hō ī rebꝰ agit̄ humanis. ut prius fiat la
uacio. postmodū seqt̄ mūdacio. At ī ipsa ītēriore hoīs
īnouacioē prius p pniāꝫ a pctīs hō mūdat̄. deinde
eūdē deus lauat. ut sup niuē dealbet̄. Quid aūt
ī mūdato lauat ut dealbet̄. Utiqꝫ id ī eo lauat quo
sibi īherere p pniāꝫ mūdacionē īplorat. Est eīn tīor
qui ad pniāꝫ hoīeꝫ īpellit. et bū penitētē. mūdatū
a pctīs reddit. Demū amor dei ueniēs aīāꝫ a tīore
lauat. ut nō iā tīore pene peccare desistat. sed de
siderio deo placēdi. deū uidēdi delectat̄ iusticie totiꝰ
familiari. Tūc sup niuē dealbat̄. hoc ē quātū
scire nō possumꝰ tāti puritatꝭ. tāti et pulchitudiꝭ
ei īfusa dilcōe diuinitatꝭ iperat̄. Nichil eīn ī rebus
ē uisibilibꝰ qd cādori niuiū possit pferri. Talis
procul dubio factā ē maria magdalene. sic dealbata

que utiqȝ tā nigra erat tamqȝ famosa ī flagiciis. ut
q̄si ꝓprio noīe peccatrix nūcuparetᷣ. Sed tandē cru/
destēs ingressis sue turpitudinē, ꝓposito ꝑme aspergēda a
sūmo potifice xp̄o ad emūdationē venit ad ipm̄ et
lacrimis se mūdatā audiuit ab eodē dicēte. Dimit
tūtᷣ tibi pccā. Sed ita mūdatā quō lauit dn̄s ut
sup niuē dealbaretᷣ uideamꝰ. Certū ē qđ maria de
pccīs suis ideo penituit. qꝛ dāpnari pro eis timuit. et
digne penitēs mūdari meruit. Aduero a tiore isto q̄s
dubitet q̄ꝫ ꝑfte lauerit dn̄s mariā. cū amoris sui tā
īmēsā ītulit grām. Cuius amore erga ipm̄ dn̄m teste
ipo ē euāgeliū. testes lacrime q̄s fudᵗ ꝓ xp̄o paciēte. teste
p̄ciosū unguētū qđ fudit sup ipiꝰ capᵗ an̄ passionē.
testantᷣ ⁊ aromata q̄ emerat ut ungeret mortuū
quē desꝑabat īsurrecturū. Exp̄mit eiꝰ uberrimū
amorē frequēs visitatio illiꝰ monumēti. Indicāt
⁊ uberes fletus pro absētia sacri corꝑis qđ putabat
ablatū. ⁊ flagitabat sibi reddi. Quātū porro dealbā
fuit dicat ipe qui dealbauit. Maria īqͥt optimā
ꝑtē elegit. q̄ nō auferetᷣ ab ea. Maria illa quōdā nig
rā erat ī ciuitate peccatrix pꝰ mūdā ⁊ lota. ecce deal/
bata bone ꝑti īugatorᷣ ꝯcellit. Melior quoqȝ scōr/
īudicatorᷣ supeminet ꝑti ī optiā ꝑte superaltata.
ubi ē merito insi ī choro uirginali. Contulit illi tm̄ donū
spūal' amor. qui ī eiꝰ pectore ardēs. oēs affectꝰ car/
nis ad purū ꝯsūpsit. tātaqȝ mūdicia ꝑunctiā eiꝰ
corpus dealbauit. ut q̄ ī ꝑme ītās pedes ungēi/
ti dei manibus ungere. ⁊ ore osculari meruerat.
postremo meruit eiꝰ quoqȝ sacratissimū capᵗ ītē ungēdi

maĭbus contrectare. Docet et excellentis ei⁹ castitatis testimoni
ū ipse dilectus illi⁹ qd̾ sacrū p̄ resurrectionē incorruptibile cor
pus suū. añ oēs alios illi ondit. ⁊ p̄mā incorruptionis
nove p̄sone eā fecit. Manifestant libanū exemplo. odo
rem⁹ quāta redolencia q̄ suavis emanat ab illa.
Refert euāgelista iohēs eā ī cena apud bethaniā
dn̄i pedes unxisse. ⁊ domū ex odore ungēti īpletā
esse. Quo videlicet designatū ē. qm̄ fama p̄me de
vocionis ⁊ amore illi⁹ cōpletura foret mūdū. ⁊ ad imi
tacionē illi⁹ cōcitatura multos fideliū. ut fiat qd̾ dcm̄
ē. Quasi liban⁹ odore suavitatis habete. Sequit̄
Florete flores .i. virtutes producite. Et magis ac
magis exhortans ad pudiciciā sine q̄ relique virtutes
inutiles sūt. coniungit q̄si liliū date odorē. Candor
etenim lilij decore indicat mūdissime castitatis. Cui⁹
odor ē delectacio ipi⁹ virtutis beneplacito creatoris.
Quid aūt sigt̄ aureus color latens ī interiori lilij
nisi speciale remuneracionē virginitatis. q̄ secernit̄ a ce
terorū scōrū p̄mijs. De q̄ remuneracioē necm̄ est
aliquid dicere. ut qm̄ vos admodū exhortatus sū ad
appetitū eminentissime virtutis p̄ferendo aliq̄ de gloria retribu
cionis labore que habetis. fateor magnū sed tn̄ lauda
bile ī custodiendo tm̄ bonū remunādū spe maxi p̄mij
In ysaia scriptū legitur. hec dicit dn̄s eunuchis qui
custodierint sabbata mea ⁊ elegerint q̄ volui ⁊ tenue
rit fedus meū. dabo eis ī domo mea ⁊ ī muris meis
locū ⁊ nomē melius a filijs ⁊ filiab⁹. Eunuchos hic
appellat q̄ se castraverint p̄pt̾ regna celorū .i. qui car
nalia desideria ⁊ op̄a ex toto p̄ adipiscendo regno

celorū fidentius dimiserunt. Hos qualit̄ describat attendite.
Qui custodierint inquit sabbata mea. Antiquorum sabbata
erant quod cessabant ab omni opere seruili. quod uacabant audien-
dis legis preceptis. quod gaudiis et delicijs moderate horas
dispertiebant. Vere sabbata sunt dei cessare ab omni peccato legi
dei obediendo studium dare uirtutes sanctas pro delicijs hre
in spiritu sancto gaudium continuum possidere. Et addidit. Et ele-
gerint que uolui. Non dixit que precepi sed uolui. Virginitatem
quippe non precepit deus. sed uoluit seruari. Ipsa eligi potest.
quia uoluntarium bonum est. Voluntas enim placitum est uoluntatis.
Deinde sequitur. Et tenuerint fedus meum. Cum enim dictum
sit ad uotum virginitas. efficitur dei ad homines fedus. quod preuari-
cari iam non licet. Cum ergo fedus tenuerit audiat uera-
cem promissionem dei. Dabo inquit eis in domo mea et in muris
meis locum et nomen melius a filijs et filiabus. Domus est
dei superna celorum patria. Muri eius sunt eminentiores glorie
regni celestis. In communicatione gloria ista virginibus dabit deus
locum et nomen melius a filijs et filiabus. quia digniorem man-
sionem quam ceteri sancti sortientur in domo patris. et excellentiorem
gloriam inter superiores glorias altius. Nomen quoque me-
lius obtinebunt. Quid enim quod gloriosius nomen. quam virginem
a deo appellari. Virgines enim agnum sequuntur quocumque
ierit. Ecce nomen. ecce locus melior a filijs et filiabus
quia maior dignitas. maior laus virginum. et cumulatior
beatitudo. quia quo mundiores fuerint corde et corpore. eo perspi-
cacius cognoscunt de diuinitate. Ad ultimum infert deus.
Nomen sempiternum dabo eis. quod non peribit in eternum. Laus
quippe que a deo vel ad sanctos dirigitur non est transitoria. quia non
est falsa sed permanens. quia est uera. ueritas enim in eternum constat.

Vos autem que propter amorem celestis sponsi voluptates car-
nis exhorruistis. credite indubitanter quoniam cum per viam qua
ingresse estis. ad eius visionem perveneritis. maiores quas dimi-
sistis delectationes in perpetuum obtinebitis. Unde ait propheta
venerabilis david. Notas mihi fecisti vias vite. adimplebis me
leticia cum vultu tuo. delectationes in dextera tua usque in
finem. Amen

Incipit Hugo de dignitate humane nature

Prologus

Hec lege et prophetis libris et exemplis salvatoris
sanctorumque primi scriptis spiritu sancto dedicatis.
instructi nos precipue quibus datum est
nosse misterium regni dei. plenissime quod
imitandum et faciendum. quod ne fugiendum
sit agnoscatis. Sed licet saginati spiritualibus epulis ea que
de immunda olla fuerint oblata fastidiat. tamen labia mea
non prohibebo. nec ideo quiescam. quia penitus reiciendum non
est quod pura condiat veritas. quod dulcis commendat humilitas.
Siquidem multe sunt humane vite necnon tamen nobis exprobran-
di defectus. sed retinendi et implendum est si quid boni prius
fecit affectus. Numquid non infructuosa ulmus. vitem quoque
sustentat. Numquid non de arctos cortice arborum preciosi
sucres deferuntur. Nunc sepe de corrupto mittis vinculo
plus liquoris exit. Numquid non cinis mortuus igne
vivum operit. ac fovet. Nunc terra putridum fimum super
iectum fecundiorem segetem facit. Non ergo omnia que prosunt in
se bona sunt. sed quod vile esse cognoscatur. licet vile sit
diligenter servatur. Non itaque nostra etas vita sancta inqui-
ratur. sed si quid sibi salubre lectorum invenerit amplectatur.

Incipit Hugo de dignitate humane nature prologus.